

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudců JUDr. Hany Pipkové a Mgr. Jany Jurečkové v právní věci

žalobce

T. S.

státní příslušnost Ukrajina

zastoupen obecním zmocněncem Mgr. V. K.,

se sídlem P. 4, T. 1848/19

proti

žalovanému

Ministerstvo vnitra

Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců

se sídlem Praha 4, nám. Hrdinů 1634/3

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 11. 2015, č. j. MV-115411-3/SO/sen-2015

T a k t o:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, ze dne 2. 11. 2015, č. j. MV-115411-3/SO/sen-2015, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 3.000 Kč k rukám zástupce Mgr. V. K., obecního zmocněnce, a to do třiceti dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobce se včas podanou žalobou dne 4. 12. 2015 domáhal u Městského soudu v Praze zrušení rozhodnutí Ministerstva vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, ze dne 2. 11. 2015, č. j. MV-115411-3/SO/sen-2015, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, Odbor azylové a migrační politiky, ze dne 4. 6. 2015, č. j. OAM-16962-18/PP-2014, jímž byla podle § 87e odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, předpisů, (dále „zákon o pobytu cizinců“), zamítnuta jeho žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu.
2. Žadatel podal dne 1. 12. 2014 žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu podle § 87b zákona o pobytu cizinců, která byla rozhodnutím č. j. OAM-16962-18/PP-2014 zamítnuta. Správní orgán uvedl, že žadatel dne 20. 11. 2014 podal žádost o prodloužení zaměstnanecké karty a řízení o této žádosti bylo zastaveno z důvodu nedoložení všech nezbytných dokladů. Dne 3. 12. 2014 končila žadateli platnost dlouhodobého pobytu za účelem zaměstnání. Správní orgán prvního stupně dospěl k závěru, že se žalobce uzavřením manželství pokusil legalizovat svůj pobyt na území České republiky, neboť provedená šetření svědčí o tom, že se nejedná o funkční manželství, a proto jako takové nemůže být důvodem pro udělení povolení k přechodnému pobytu.
3. Žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí podal odvolání, které Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, zamítla žalobou napadeným rozhodnutím.
4. Žalovaný správní orgán v odůvodnění svého rozhodnutí ze dne 2. 11. 2015 mj. poukázal na rozpor účastníků řízení ve výpovědích, na jejichž základě dospěl k závěru o účelovém sňatku, a odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. listopadu 2013, č. j. 2 As 59/2013 – 33, podle něhož *„Samotný průběh svatebního dne bývá spojen s intenzivními emocemi, přičemž lidská paměť výrazně lépe vstřebává informace právě s takovými zážitky související. Není tak uvěřitelné, že by průběh svatebního dne oba manželé zcela zapomněli, když navíc ani od této události neuplynulo nijak mnoho času. Totéž platí ohledně údajů o tom, jak se manželé seznámili, o jejich společném soužití a vedení domácnosti. Lidská paměť je schopna snáze pojmout informace mnohokrát opakované a pravidelné (způsob soužití, denní rytmus, vybavení domácnosti), nebo naopak zcela ojedinělé a mimořádně výjimečné (pořízení snubních prstenů, svatební hostina).“* V případě účastníků řízení byly rozdíly v odpovědích zcela zásadní, přičemž byly kladeny otázky, které se týkaly běžných věcí společného soužití.
5. Žalovaný odkázal na čl. 35 směrnice 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, z něhož vyplývá, že jednotlivé státy mohou přijmout opatření k odepření pobytu v případě zneužití práv nebo podvodů. Tvrdil, že věc posoudil podle sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES ze dne 2. 7. 2009, KOM (2009) 313, a že tvrzená existence rodinných vazeb žadatele nemá reálný podklad, a že účelem uzavřeného manželství byla toliko legalizace pobytu na území České republiky.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

6. Žalobce se svým podáním domáhal zrušení rozhodnutí Ministerstva vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, ze dne 2. 11. 2015, č. j. MV-115411-3/SO/sen-2015.
7. Žalobce namítal, že byl napadeným rozhodnutím zkrácen na svých právech, namítal jeho nezákonnost a nepřezkoumatelnost.
8. Žalobce namítal porušení základních zásad správního řízení uvedených v § 2 odst. 1, 4 a § 3 správního řádu, neboť nepostupoval v souladu se zákony a ostatními předpisy a nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti.
9. Žalobce namítal porušení § 50 odst. 2, 3 správního řádu, neboť žalovaný nezjistil všechny rozhodné okolnosti a nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci a napadené rozhodnutí nelze považovat za přesvědčivé.
10. Žalobce namítal porušení § 52 správního řádu, když žalovaný neprovedl důkazy, které byly potřebné ke zjištění stavu věci.
11. Žalobce poukazoval na sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES KOM (2009) 313, týkající se faktorů pro posuzování existence úmyslu zneužití práv nebo podvodů a tvrdil, že v jeho případě nelze zohlednit ani jeden z faktorů.
12. Žalovaný správní orgán ve svých vyjádřeních ze dne 23. 12. 2015 a 11. 1. 2016 navrhl žalobu zamítnout jako nedůvodnou. Poukázal na skutečnost, že k uzavření manželství došlo dne 21. 11. 2014 a dne 1. 12. 2014 žalobce podal žádost o povolení k přechodnému pobytu, přičemž dne 3. 12. 2014 mu končila platnost dlouhodobého pobytu za účelem zaměstnání. Tvrzená existence rodinných vazeb žalobce na občanku České republiky nemá ve skutečnosti reálný podklad a účelem uzavřeného manželství byla toliko legalizace pobytu na území České republiky.
13. Městský soud v Praze ve věci rozhodl bez jednání, neboť ani žalobce, a ani žalovaný se k výzvě soudu podle § 51 odst. 1 soudního řádu správního nevyjádřili.

III.

Posouzení žaloby

14. Městský soud v Praze posoudil napadené rozhodnutí podle § 75 soudního řádu správního, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, jakož i řízení, které mu předcházelo, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
15. Z oddacího listu vydaného Městským úřadem v Kralupech nad Vltavou dne 28. 11. 2014 soud zjistil, že T. M. Š. a M. B., uzavřeli dne 21. 11. 2014 manželství.
16. Ze správního spisu soud ověřil tyto dokumenty:

17. Sdělení Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy ze dne 8. 1. 2015, č. j. KRPA-491385-1/ČJ-2014-000026-4, v němž se uvádí, že dne 5. 1. 2015 v 17:15 hod. byla provedena pobytová kontrola na adrese xxx (činžovní panelový dům). Byla zjištěna poštovní schránka s označením S., B., náležící k bytu xxx, v bytě byl zastižen pan S. a paní B., kteří uvedli, že zde bydlí cca tři měsíce. S jejich souhlasem byla provedena prohlídka bytu. Vnitřní uspořádání, vybavení, přítomnost oblečení, obuvi, osobních věcí, hygienických potřeb apod. nasvědčují tomu, že zde bydlí dospělá žena a muž ve společném soužití.
18. Protokol o výsledku žadatele o vydání povolení k přechodnému pobytu ze dne 5. 3. 2015, č. j. OAM-16962-15/PP-2014. Pan S. uvedl mj., že na adrese xxx bydlí 3 až 4 roky. S manželkou se měl seznámit před cca třemi lety, když pracoval jako ostraha u Tesca a ona měla obchod v Kodaňské ulici s dětským oblečením, manželka v té době bydlela na Pražském povstání. Od té doby, co se vrátila z Anglie, si řekli, že spolu zůstanou. Popsal přípravy na svatbu, její průběh, oslavy vánoc atd. Uvedl, že náklady na domácnost hradí společně.
19. Protokol o výsledku M. B. ve věci o vydání povolení k přechodnému pobytu ze dne 5. 3. 2015, č. j. OAM-16962-16/PP-2014. Svědkyně uvedla mj., že na adresu xxx se přistěhovala za manželem, předtím bydlela v P. S manželem se měla seznámit před cca čtyřmi lety, když pracoval jako ostraha u Tesca a ona měla obchod v Kodaňské ulici s dětským oblečením. Vztah lze považovat za partnerský. Když byla v Anglii nebyli v kontaktu, když se vrátila, začali spolu asi za měsíc bydlet. V době seznámení bydlela na D. u pražského povstání sama s dcerou. Popsala přípravy na svatbu, její průběh, oslavy vánoc atd. uvedla, že náklady na domácnost hradí společně.
20. Odvolání žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí ze dne 22. 6. 2015, v němž namítal porušení § 50 odst. 3, 4 správního řádu, když se správní orgán zcela upnul na rozpory ve výpovědích a nezjistil jakékoliv okolnosti, které by svědčily ve prospěch. Dovolával se rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. června 2010, č. j. 6 As 53/2009-74, v souvislosti s nepoužitím institutu § 45 odst. 2 správního řádu. K odvolání přiložil prohlášení M. K. ze dne 15. 9. 2015, P. a S. I. ze dne 14. 6. 2015, Ing. J. B., O. P. Současně přiložil sedm svatebních fotografií.
21. *Podle § 87b odst. 1 zákona o pobytu cizinců rodinný příslušník občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie a hodlá na území pobývat přechodně po dobu delší než 3 měsíce¹³) společně s občanem Evropské unie, je povinen požádat ministerstvo o povolení k přechodnému pobytu. Žádost je povinen podat ve lhůtě do 3 měsíců ode dne vstupu na území.*
22. Podle rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 25. dubna 2017, č. j. 57 A 16/2016 – 64, obecně se na hodnocení dopadů rozhodnutí do rodinného a soukromého života cizince pro případ neudělení povolení k pobytu nekladou tak vysoké nároky jako při rozhodování o jeho zrušení.
23. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7. prosince 2016, č. j. 1 Azs 273/2016-29, spojení „žil s občanem Evropské unie ve společné domácnosti“ obsažené v § 15a odst. 3 písm. a) bodu 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 17. 12. 2015, je nutno vykládat tak, že musí jít o společné soužití s občanem EU, které bezprostředně předchází vstupu cizince (rodinného příslušníka) na území členského státu EU.

24. Podle § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců na zamítnutí žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu se důvody podle § 87d odst. 1 vztahují obdobně. Ministerstvo žádost dále zamítne, jestliže žadatel se dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území, zejména pokud účelově uzavřel manželství nebo jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství,
25. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. srpna 2012, č. j. 5 As 104/2011-102, Účelovost uzavření manželství ve smyslu § 87e odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, je třeba posuzovat po celou dobu správního řízení, a to až do rozhodnutí odvolacího orgánu. Pokud je v řízení před správními orgány prokázáno, že manželství plní svou funkci, není možné takové manželství považovat za účelově uzavřené, a to ani, když tomu tak od jeho úplného počátku nebylo.
26. Podle rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 9. června 2016, č. j. 46 A 2/2015-46:
- I. Pro zamítnutí žádosti podle § 87e odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, musí správní orgán v řízení prokázat přímý úmysl cizince získat pobytové oprávnění předstíráním skutkových okolností, s nimiž zákon o pobytu cizinců na území České republiky spojuje možnost získání pobytového oprávnění, v situaci, kdy skutečný skutkový stav, jenž je takto zastírán či zkreslován, udělení pobytového oprávnění v principu vylučuje, a současně prokázat, že si je cizinec umělé povahy takových okolností vědom.
- II. Zamítnutí žádosti podle § 87e odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, pro obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území nelze opírat jen o podání účelové žádosti, jehož se cizinec dopustil v minulosti v jiném řízení. Toto rozhodnutí musí vycházet především z okolností, jichž se cizinec s vědomím jejich zkreslení či nepravdivosti dovolává v aktuálním řízení.
27. Městský soud v Praze se zabýval v souladu se zásadou dispoziční nejprve žalobcovou námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, a dopěl k závěru, že této námitce je nutno přisvědčit, neboť žalovaný nevypořádal řádně všechny námitky žalobcem uplatněné ve včas podaném odvolání, resp. odmítnul se s nimi zabývat s odkazem na § 51 odst. 3 správního řádu, že existuje zjištěná skutečnost, která znemožňuje žádosti vyhovět. Ovšem condito sine qua non pro takovýto postup řádné zjištění skutkového stavu, o čemž v inkriminované věci lze mít důvodné pochybnosti. Koneckonců žalobce namítal rovněž porušení ustanovení § 3 správního řádu, neboť žalovaný nepostupoval v souladu se zákony a ostatními předpisy a nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti.
28. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí poukázal na sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě ze dne 2. 7. 2009 KOM (2009) 313 o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. Podle tohoto sdělení mohou členské státy definovat kritéria, která poukazují na možný úmysl zneužít práva přiznaná směrnicí, a to zejména zohlednit následující faktory:
- pár se před svatbou nikdy nesetkal,

- pár se neshoduje, pokud jde o jejich osobní údaje, o okolnosti jejich prvního setkání nebo důležité osobní informace, které se jich týkají,
 - pár nemluví společným jazykem, kterému oba rozumí,
 - důkaz o peněžní částce nebo daru, které byly předány, aby byl sňatek uzavřen (s výjimkou peněz nebo darů, které byly předány jako věno v kulturách, kde je to běžnou praxí),
 - v minulosti jednoho nebo obou manželů existuje důkaz o předchozích účelových sňatcích nebo jiných formách zneužití a podvodu, jejichž účelem bylo nabytí práva pobytu,
 - rozvoj rodinné života pouze tehdy, kdy byl přijat příkaz k vyhoštění,
 - pár se rozvedl krátce potom, co státní dotyčný příslušník třetí země získal právo pobytu.
29. Žalovaný potom uzavřel s tím, že v inkriminované věci byl sňatek uzavřen dne 21. 11. 2014 a dne 1. 12. 2014 žalobce podal žádost o povolení k přechodnému pobytu, neboť dne 3. 12. 2014 mu končila platnost dlouhodobého pobytu za účelem zaměstnání. Naplnění uvedených znaků žalovaný řádně nezkoumal.
30. Je pravdou, že ve výpovědích manželů existují jisté nuance, jestli den uzavření manželství 21.11.2014 byl pátek nebo sobota, jestli byl obřad v 10:00 nebo v 11:30 hod, ohledně oslav Vánoc a silvestra. Nicméně shodují se v tom, že se seznámili před třemi čtyřmi lety, když žalobce pracoval jako ostraha u Tesca a ona měla obchod v Kodaňské ulici s dětským oblečením, manželka. Manželé mluví společným jazykem. Neohlášená pobytová kontrola dne 5. 1. 2015 v 17:15 hod. na adrese xxx (čínžovní panelový dům), potvrdila, že zde bydlí dospělá žena a muž ve společném soužití.
31. *Podle § 3 správního řádu nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2.*
32. Městský soud v Praze musel přisvědčit námitce nedostatečně zjištěného skutkového stavu, neboť žalovaný se nikterak nevypořádal se sdělením Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy ze dne 8. 1. 2015, č. j. KRPA-491385-1/ČJ-2014-000026-4, ohledně neohlášené pobytové kontroly dne 5. 1. 2015 v 17:15 hod. na adrese xxx (čínžovní panelový dům).
33. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. srpna 2012, č. j. 5 As 104/2011-102, účelovost uzavření manželství ve smyslu § 87e odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, je třeba posuzovat po celou dobu správního řízení, a to až do rozhodnutí odvolacího orgánu. Pokud je v řízení před správními orgány prokázáno, že manželství plní svou funkci, není možné takové manželství považovat za účelově uzavřené, a to ani, když tomu tak od jeho úplného počátku nebylo.
34. Podle sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES KOM (2009) 313, v těchto věcech „důkazní břemeno nesou orgány členských států, které se snaží omezit práva podle této směrnice. Orgány musí být s to případ přesvědčivě doložit, přičemž musí respektovat všechny hmotněprávní záruky popsané v předchozích oddílech. V případě odvolání je úkolem vnitrostátních soudů ověřit, zda v jednotlivých případech došlo ke zneužití, přičemž důkaz o této skutečnosti musí být podán v souladu s vnitrostátními právními předpisy, za předpokladu,

že tím není dotčena účinnost práva Společenství.¹ Vyšetřování musí být prováděna v souladu se základními právy, zejména s články 8 (*právo na respektování soukromého a rodinného života*) a 12 (*právo uzavřít manželství*) EÚLP (články 7 a 9 Listiny EU). Probíhající vyšetřování případů, kdy existuje podezření z účelového sňatku, neopravňuje k odchylkám od práv rodinných příslušníků ze třetích zemí podle směrnice, jako je zákaz práce, zabavení cestovního pasu nebo nedodržení šestiměsíční lhůty od data podání žádosti, pokud jde vydání pobytové karty. Tato práva mohou být odňata kdykoliv jako důsledek následného vyšetřování.“

35. V inkriminované věci je nesporné, že žalovaný nedostal svým povinností vyplývajícím z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, jakož i Soudního dvora Evropské unie.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

36. Městský soud v Praze ze shora uvedených důvodů ve věci rozhodl tak, že žalobou napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního zrušil pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí. Podle ustanovení § 78 odst. 5 soudního řádu správního právním názorem, kterým vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení žalovaný správní orgán vázán.
37. Výrok o náhradě nákladů řízení soud opřel o ustanovení § 60 odst. 1 soudního řádu správního, když žalobce měl ve věci plný úspěch. Výši náhrady potom určil tak, že 3.000 Kč činily náklady na uhrazení soudního poplatku z žaloby.

P o u č e n í:

Proti tomuto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

¹Viz rozsudky Soudního dvora Evropské unie ve věcech C-110/99 *Emsland-Stärke* (bod 54) a C-215/03 *Oulane* (bod 56).

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 25. ledna 2018

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu